

PORTRELE CTITORILOR DE LA BISERICA SFÎNTUL NICOLAE DIN TÎRGU-JIU

Referindu-se la biserica Sfântul Nicolae din Tîrgu-Jiu, ilustrul autor al *Istoriei Tîrgu Jiului*, Alexandru Ştefulescu, la sfîrşitul secolului trecut spunea:

« Biserica Sf. Nicolae înfăţişează stilul bizantin atît prin arhitectură, prin jocul liniilor, îmbinarea suprafeţelor, ornamentaţie, turla uşoară, brînele sale de cărămidă, unele mai groase, altele mai subţiri, ce o încing cu multă estetică pe la mijloc, pe cînd altele formează chenare pentru chipurile zugrăvite pe dinafară a bisericii, frizele — ciubucele — ce variază monotonia păreţilor pe dinafară, cît şi în pictura cu sfinţi, fecioarele, sibilele, filosofii, patriarhii, fabuliştii, eroii antici, zeitele, în mîntinere dreaptă şi gravă cu chipurile slabe exprimînd seninătatea cerească, resemnarea la bucuriile pămînteşti şi năzuinţa de a desbrăca sufletul de lanţul patimilor trupeşti, cu ochii mari fără nici o altă expresiune, decît pietatea, mişcările şi îmbrăcămîntea ţapenă, mîinile ridicate, ca şi cum ar privi cerul mult dorit, sau plin de îndurare »¹

Temeinicului analist al trecutului Gorjului nu-i scapă atenţiei nici podoaba pridvorului, nici tablourile cu portretele ctitorilor, atît de specifice artei noastre monumentale din perioada de început a secolului al XIX-lea.

Dacă pictura pridvorului cu scenele Facerii, ale Raiului şi Iadului au scăpat atenţiei restauratorilor atît de zeloşi şi ele se păstrează astăzi în bună stare, portretele ctitorilor, ca şi întreaga frescă a interiorului sînt total degradate în urma intervenţiilor de curăţire practicate fără avize legale prin anii '60 de către pictorul Arutium Avakian.

Stăruinţele noastre de prevenire a acestei situaţii la vremea respectivă, pentru a se respecta avizele de specialitate, s-au dovedit zadarnice; ne facem o datorie să prezentăm acum cîteva din tablourile de ctitori ale acestei biserici, aşa cum au fost ele cunoscute şi înregistrate de noi.

ANDREI PĂNOIU

1. Protopopul Andrei Schevoşilax, protopopiţa Maria, logofăţul Vasilie, Nicolae, Ion, Uşa, Costandin; partea stîngă a intrării

2. Cocoana Stanca Crăsnăreasa, slugerul Gheorghe Crăsnaru şi cocoana Manda, cu copiii Gligore, o fată şi un băiat cu numele şterse; partea dreaptă a intrării

3. Cocoana Ana, biv vel medelnicerul Simeon Peştenaru Mengiarul, cocoana Stanca, Ioan Sîmboteanu, biv vel medelnicer (şi Ieu Iion Gheorghe Caragia, voievod, domn al Ţării Româneşti, 1812 oct, necuprins în imagine); pe peretele de nord

4. Gheorghe Crăsnaru, detaliu
5. Cocoana Manda, detaliu

¹ Pictura, în tehnica frescei, este datată anul 1812—1813, operă a cunoscutului meşter Mihai Zugravu din Tîrgu-Jiu şi a colaboratorilor săi.

